

ГОЛОВНИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСПЕКТОР ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ УКРАЇНИ

№ _____

м. Київ

НАКАЗ

Про затвердження “Інструкції про порядок зберігання, підтримання, відпуску, завою в Україну і вивозу штамів мікроорганізмів, токсинів і отрут тваринного і рослинного походження”

З метою посилення відповідальності за зберіганням, підтриманням та відпуском штамів мікроорганізмів, токсинів та отрут тваринного і рослинного походження

НАКАЗУЮ

1. Затвердити “Інструкцію про порядок зберігання, підтримання, відпуску, завою в Україну і вивозу штамів мікроорганізмів, токсинів і отрут тваринного і рослинного походження”.
2. “Інструкцію про порядок зберігання, підтримання, відпуску, завою в Україну і вивозу штамів мікроорганізмів, токсинів і отрут тваринного і рослинного походження” подати в Міністерство юстиції з метою реєстрації.
3. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника Голови Державного департаменту ветеринарної медицини Кучерявенка О.О.

ВЕРБИЦЬКИЙ П.І.

„ЗАТВЕРДЖЕНО”
Наказом Головного Державного
інспектора ветеринарної
медицини України
№ ____ від _____ 2001 р.

ІНСТРУКЦІЯ
про порядок зберігання, підтримання, відпуску, завою в Україну
і вивозу штамів мікроорганізмів, токсинів і отрут
тваринного та рослинного походження

I. Загальні положення

1. З метою забезпечення правильного одержання, зберігання і відпуску штамів патогенних вірусів, бактерій, грибів і інших мікроорганізмів і токсинів, а також отрут тваринного і рослинного походження для всіх науково-дослідних, навчальних, виробничих і інших установ і організацій системи Міністерства аграрної політики України, Української академії аграрних наук та установ іншого підпорядкування, а також при передачі в інші країни й отримання з них встановлюється єдиний обов'язковий порядок зберігання, одержання, відпуску, транспортування і поводження з ними під час роботи, що повинно забезпечувати безпеку роботи і виключати можливість передачі їх за межі установи без спеціального дозволу.

2. Штами мікроорганізмів, токсини й отрути тваринного і рослинного походження підрозділяються за патогенною активністю на три групи, кожній з яких встановлюється визначений порядок зберігання, відпуску, транспортування і внутрішньолaboratorного поводження.

I група. Збудники орнітозу – пситтакозу, ящуру, чуми верблюдів, чуми великої рогатої худоби, класичної чуми свиней, класичної чуми птахів, повального запалення легень великої рогатої худоби, збудники особливо небезпечних і тих хвороб, які не зустрічаються в Україні.

II група. Збудники сибірки, туляремії, бруцельозу, чуми качок, чуми м'ясоїдів, хвороби Ньюкасла, сказу, сапу, меліюдозу, інфекційної анемії коней, західного, східного і венесуельського енцефалітів, а також інфекційного енцефаломієліту коней, лейкозів птахів, вірусного гепатиту птахів і м'ясоїдів, інфекційної плевропневмонії кіз, мікоплазмозу птахів, хвороби Ауескі, інфекційного бронхіту і ляринготрахеїту птахів, парагрипу великої рогатої худоби, скрейпі овець, губчатоподібної енцефалопатії, віспи великої і дрібної рогатої худоби, коней, верблюдів і птахів, рикетсіозів, кандидомікозу, ботулізму, туберкульозу, лістеріозу, паратифу, сальмонельозів, газових набряків, бешихи свиней, лептоспірозу.

III група. Збудники бразилі, ентеротоксемії, некробацильозу, паратуберкульозу, псевдотуберкульозу, правця, вібріозу, пастерельозу, інфекційної агалакції овець і кіз; ентеровіруси, аденовіруси тварин, вірус контагіозної екзими дрібної рогатої худоби, трихофітії і мікроспорії, стафілококи, синегнійна паличка, гемофільні бактерії, група колі-аерогенес, актиноміцети, диплококи, стрептококи, збудник спірохетозу птахів, токсоплазмозу, нозематозу бджіл, європейського гнильцю бджіл та інші малопатогенні мікроби і віруси, а також токсини й отрути тваринного і рослинного походження з невисоким ступенем патогенності.

3. Науково-дослідні роботи із збудниками I, II і III груп проводяться тільки в установах, що мають на це спеціальний дозвіл Центральної режимної комісії МОЗ України або її регіональних відділень.

Робота з мікроорганізмами I і II груп дозволяється лише в спеціально обладнаних лабораторних та віварних приміщеннях, забезпечених усіма засобами охорони праці й безпеки працюючого в них персоналу, і які відповідають вимогам повної ізоляції і виключають небезпеку виносу збудників інфекції та їх крадіжку.

Крім того, при роботі зі збудниками I і II груп антропозоонозних хвороб враховують вимоги відповідних інструкцій Міністерства охорони здоров'я України.

4. Список співробітників, що допускаються до роботи зі збудниками I, II і III груп, затверджується наказом керівника установи.

5. Штами збудників I і II груп, які виділені лабораторіями й установами й не мають права на їх збереження, впродовж 30 діб повинні бути передані у встановленому порядку в Державний науково-контрольний інститут біотехнології і штамів мікроорганізмів або знищені автоклавуванням на місці із складанням про це відповідного акта.

6. В інститутах і інших установах, що мають спеціальні лабораторії (музеї) або колекції живих культур збудників, відповідальність за підтримку і збереження їх, а також за оформлення документації по їх отриманню, видачі і обліку покладається на завідуючих лабораторіями (музеями).

7. При неможливості організації спеціального музею в установах, що мають дозвіл на роботу зі штамми збудників I і II груп, зберігання їх здійснюється в спеціально виділеному холодильнику, що закривається на замок і обслуговується відповідальною особою.

8. Категорично забороняється мати колекцію збудників інфекційних захворювань і токсинів у лабораторіях (відділах), що виготовляють живі вакцини (крім збудників, які використовуються для виготовлення самих вакцин), а також живильні середовища і культури клітин тканин для інших лабораторій (відділів).

9. Підтримання й передача штамів мікроорганізмів, а їх також освіження і дублювання здійснюється в музеях (лабораторіях) штамів токсинів науково-дослідних та інших установ, що мають дозвіл Державного департаменту ветеринарної медицини.

10. На музеї (лабораторії), а також установи, в яких є окремі колекції штамів мікроорганізмів, покладається :

а) колекціонування, підтримання і зберігання штамів мікроорганізмів, з якими дозволена робота в цих установах;

б) організація обліку всіх наявних, що надійшли і виданих штамів збудників хвороб, токсинів і отрут;

в) проведення досліджень по вивченню властивостей мікроорганізмів, що необхідні при паспортизації штамів, токсинів і отрут;

г) виконання заявок на видачу штамів мікроорганізмів всередині установи або передачу їх за її межі (при одержанні спеціального дозволу вищестоящої установи або керівника інституту);

д) контроль за зберіганням і використанням штамів мікроорганізмів у лабораторіях інституту;

е) складання інформації про наявність і стан штамового господарства.

11. З метою забезпечення зберігання унікальних, еталонних і виробничих штамів мікроорганізмів директори і завідувачі лабораторіями інститутів зобов'язані

створити належні умови по освіщенню, підтримці і зберіганню цих штамів мікроорганізмів у музеях і лабораторіях інститутів.

12. Холодильні установки і сховища штамів мікроорганізмів повинні бути обладнані системою звукової і світлової сигналізації, що сповіщає про зміну режиму зберігання матеріалу.

Музеї (лабораторії) штамів мікроорганізмів при необхідності повинні бути забезпечені спеціальними холодильними камерами з температурою від мінус 20 до мінус 60°C, від 4 до 10°C, посудинами Дюара і дублюючими холодильними агрегатами, що закриваються на замок і опечатуються спеціальними печатками.

13. У приміщеннях, де зберігаються штами мікроорганізмів I і II груп, повинні бути ґрати на вікнах, а двері металеві (або оббиті жерстю). Приміщення повинні бути обладнані протипожежною та охоронною сигналізацією.

14. Приміщення організацій та установ, де зберігають, підтримують штами мікроорганізмів, повинні охоронятися позавідомчою охороною.

Співробітники організацій та установ кожен день здають та отримують від охоронців під розпис ключі та пломби від кімнат, де зберігаються штами мікроорганізмів.

II. Пасажування і ліофілізація штамів мікроорганізмів

15. Підтримання унікальних, виробничих, еталонних штамів мікроорганізмів здійснюють пасажуванням на чутливих моделях або на природно-сприйнятливих тваринах.

16. З метою зберігання чистоти унікальних виробничих і еталонних штамів мікроорганізмів і запобігання їх контамінації проводять пасажування штамів при суворому дотриманні наступних правил:

а) пасажування штамів мікроорганізмів проводять з дотриманням вимог, що забезпечують стерильність робіт. Одночасно в одному боксі можна пасажувати не більше одного штаму збудника хвороби. Перед початком роботи і після її проводять санітарну обробку боксів, стерилізацію інструментів, боксових халатів, головних уборів і лабораторного взуття;

б) посуд із зараженими живильними середовищами, культурами клітин, зараженими ембріонами і тваринами ретельно нумерують, позначають етикетками з чітким написом порядкового номера, назви штаму, номера пасажу і дати зараження. Аналогічний запис роблять у протоколі досліджу;

в) інфекційний патологічний матеріал збирають у пробірки або флакони, закривають їх гумовими пробками й теж позначають етикетками з основними даними (порядковий номер, назва штаму збудника хвороби, номер пасажу, дата одержання). Зібрані матеріали перевіряють на відсутність контамінантів (висів на МПБ і МПА й інші спеціальні середовища) і на інфекційну активність, після чого для забезпечення тривалого зберігання матеріал ліофілізують. До ліофілізації його зберігають у опечатаних холодильниках при температурі від 0 до 4°C (перед ліофілізацією штами збудників з'єднують із стабілізаторами і фасують у ампули або флакони по 0,5-1,0 см³);

г) ампули, пробірки і флакони, що містять штам збудника інфекції, повинні мати чіткі написи або етикетки з найменуванням виду збудника, номерів штаму, серії і пасажу, а також дати ліофілізації. Ліофілізацію штамів проводять у сушильному апараті, що стерилізують до і після висушування. В одному апараті дозволяється одночасно висушувати тільки один штам. Запаювання ампул проводять під вакуумом або без нього, виключення складають особливо небезпечні збудники інфекцій, патогенні для людини, ампули з якими запаюють тільки без вакууму або з азотом;

д) запаяні під вакуумом ампули, що містять ліофілізовані патологічні матеріали, перевіряють на наявність вакууму, а матеріали – на залишкову вологість і інфекційну активність. Після зазначеної перевірки ампули вкладають у картонні коробки і металеві контейнери з гніздами або пеналами, і потім вміщують їх у холодильники або холодильні камери з температурою від мінус 20 до мінус 60°C, що опечатуються. Всі ампули (флакони) знаходяться на суворому обліку. Освіжені й ліофільно висушені штами мікроорганізмів передають у обов'язковому порядку для зберігання у музей (лабораторію); одночасно з ними передають паспорт, у якому відображають всі основні його властивості.

17. З метою контролю зберігання властивостей штамами мікроорганізмів в музеях (лабораторіях) проводять періодичну перевірку їх відповідності паспортним даним, якщо при перевірці виявляється невідповідність властивостей мікроорганізму паспортним даним, проводять комплекс досліджень по їх відновленню з проведенням пасажування на чутливих біологічних моделях. Після цього штами мікроорганізмів ліофільно висушують і закладають на зберігання.

Періодичність перевірок регламентується наказом по установі згідно з паспортними даними мікроорганізму.

У необхідних випадках штами мікроорганізмів зберігають у середовищах, оптимальних для даного виду збудника.

18. Усю роботу, проведену зі штамами збудників хвороб (пасажування, титрування і ліофілізація), реєструють у відповідних журналах і паспортах встановленої форми.

III. Облік, використання і знищення штамів мікроорганізмів, токсинів і отрут тваринного і рослинного походження

19. Відомості про усі наявні і нові штами мікроорганізмів, які надійшли в музей (лабораторії) та їх рух підлягають реєстрації в спеціально прошнурованих і пронумерованих книгах, скріплених печаткою установи і підписом керівника установи або його заступника. З цією метою у науково-дослідних установах, інститутах і лабораторіях необхідно вести наступні документи :

- ~ журнал обліку надходження штамів мікроорганізмів, токсинів і отрут тваринного і рослинного походження (Додаток 1);
- ~ інвентарна книга виробничих і контрольних штамів мікроорганізмів (Додаток 2) ;
- ~ журнал обліку руху виробничих або контрольних штамів мікроорганізмів, токсинів і отрут тваринного і рослинного походження (Додаток 3) ;

- ~ книга обліку зараження тварин (Додаток 4);
- ~ книга відпуску й розсилання штамів мікроорганізмів, токсинів і отрут тваринного і рослинного походження за межі установи (Додаток 5) ;
- ~ карта обліку руху штамів мікроорганізмів по кожному виду окремо (Додаток 6);
- ~ книга обліку виділених культур і їх знищення (Додаток 7) ;
- ~ книга записів результатів перевірки властивостей виробничих або музейних штамів, вірусів, бактерій, грибів, токсинів і отрут тваринного і рослинного походження (Додаток 8) ;
- ~ паспорт (Додаток 9).

У лабораторіях, що не мають колекцій живих штамів мікроорганізмів, ведуть журнали обліку надходження, руху й знищення патогенних штамів.

Усі книги, журнали й інші документи зберігаються у відповідальній особи в сейфах або металевих шафах, що закриваються на ключ.

20. Холодильники, шафи і термостати, де зберігають контейнери із штамами мікроорганізмів, необхідно замикати, а по закінченні робочого дня - пломбують або опечатують. У лабораторіях, де проводять роботи і зберігають культури I і II груп, вхідні двері замикають на замок і пломбують (опечатують).

21. Для забезпечення роздільного збереження різних видів штамів збудників повинні бути виділені окремі контейнери або металеві пенали під кожен вид збудника.

22. Культури еталонних штамів мікроорганізмів, які використовуються для виготовлення живих вакцин, повинні зберігатися в окремих контейнерах.

23. Кожну лабораторію забезпечують металевими баками з кришками (що мають дрібні отвори для вільної циркуляції пари), для збору патологічного матеріалу в дезрозчин і наступної стерилізації.

Трупи тварин і їх органи, залишки кормів і підстилки по закінченню робіт збирають у водонепроникні металеві баки з кришками або контейнери і здають для знищення спалюванням або автоклавуванням.

Здача баків для стерилізації у автоклавну проводиться спеціально виділеною особою під розпис. Режим стерилізації реєструють у спеціальних журналах. Правильність проведення знезараження контролюють спеціальними тестами (хімічними і біологічними).

Клітки й баки, у яких містилися заражені тварини або патологічний матеріал, після закінчення дослідження ретельно очищають і дезінфікують.

Баки й інфікований інвентар здають спеціально виділеним співробітникам під розпис.

24. Знищення унікальних, виробничих і еталонних штамів мікроорганізмів проводять комісійно й тільки з дозволу Державного департаменту ветеринарної медицини України. Робочі штами збудників інфекції I і II груп, а також штами мікроорганізмів, що отримані для виконання наукової тематики, знищують комісійно з дозволу керівника установи або його заступника. На знищені матеріали складають акт, підписаний членами комісії і затверджений керівником установи.

IV. Порядок видачі й отримання штамів мікроорганізмів, токсинів, отрут тваринного і рослинного походження на території України

25. Відпуск штамів мікроорганізмів, токсинів і отрут тваринного і рослинного походження усередині установи роблять з письмового дозволу керівника установи або його заступника. Штами мікроорганізмів переносять у закритих, пристосованих для цієї мети металевих контейнерах або пеналах.

26. З музеїв, лабораторій, ветеринарних установ штамми мікроорганізмів I і II груп видають в інші установи тільки з дозволу Державного департаменту ветеринарної медицини України, а штамми III групи - з дозволу керівника установи.

27. Дозвіл на видачу штамів збудників I, II і III груп може бути наданий при наявності офіційної вимоги і доручення, що підписані керівником установи і скріплені гербовою печаткою.

28. Ампули і пробірки із штамами збудників I, II і III груп загортають у лігнін або гігроскопічну вату, вміщують у металеві пенали, пломбують або опечатують.

29. Перевезення штамів збудників I групи з однієї установи в іншу або з місця їхнього виділення дозволяється тільки з нарочним на спеціально виділеному для цього випадку транспорті або літаком. Перевезення в потязі на великі відстані проводять у супроводі двох осіб. При цьому зазначені штамми збудників можуть бути видані тільки лікарям (ветеринарної медицини або гуманної медицини) або біологам у встановленому порядку.

30. За межі установи бактерії і віруси відпускають у ліофільно висушеному стані в запаяних ампулах або пробірках, а також у нативном стані в закритих пробірках або флаконах в умовах, що сприяють їх зберіганню.

31. Відпуск штамів збудників усіх груп здійснюють з додаванням паспортів.

32. Матеріали, органи і тканини, що містять мікроорганізми, відпускають у пробірках або флаконах у 50%-вому розчині гліцерину, вміщених у гумові або целофанові чохла, і в термосі з льодом. Термос пломбують або опечатують.

33. Установа, що одержала штамми збудників I і II груп, призначає приймальну комісію, до складу якої входять директор (ректор) інституту або його заступник, завідувач відповідною лабораторією (відділом, цехом) і лікар, що працює з даним штамом збудника. На отримані штамми збудників комісія складає акт, у якому вказує вид і стан пакування, а також відповідність документів присланим зразкам по етикетках. Надходження штамів збудників реєструють у інвентарній книзі. Приймальний акт про одержання штамів негайно висилають установі, що відпустила матеріал і яка зобов'язана контролювати надходження штамів адресату і робити про це відповідний запис у книзі обліку видачі мікроорганізмів.

34. Штами мікроорганізмів, які отримані з національної колекції не дозволяється передавати в інші установи.

V. Порядок вивозу і ввозу в Україну штамів мікроорганізмів, токсинів і отрут тваринного і рослинного походження

35. На передачу штамів мікроорганізмів, токсинів і отрут тваринного і рослинного походження, заявникам потрібен дозвіл:

- ~ на передачу мікроорганізмів I і II груп - Головного Державного інспектора ветеринарної медицини України, Голови Державного департаменту ветеринарної медицини України ;
- ~ на передачу мікроорганізмів III групи і тих, що не ввійшли в цю групу – директора інституту або керівника установи за погодженням з Державним департаментом ветеринарної медицини України.

35. Відправлення штамів мікроорганізмів, токсинів і отрут тваринного і рослинного походження за кордон і одержання таких з-за кордону дозволяється проводити Державному науково-контрольному інституту біотехнології і штамів мікроорганізмів за вказівкою Державного департаменту ветеринарної медицини України із суворим дотриманням правил пакування й оформлення, передбачених статтею 120 виконавчого регламенту Всесвітньої поштової конвенції (Відень, 1964 р.).

Штами мікроорганізмів і токсини необхідно доставляти й відпускатися відповідно до вимог статті 130 пункту 2 конвенції й угод Всесвітнього поштового союзу (Оттава, 1957 р.);

"Біологічні речовини, що швидко псуються і складаються з живих, хвороботворних мікроорганізмів або живих хвороботворних вірусів, повинні бути вкладені в скляні флакони або добре запечатану трубку з товстого скла, або запечатану ампулу. Посуд повинен бути непроникним і герметично закритим. Він повинен бути кілька разів обгорнутий товстою поглинаючою матерією (гігроскопічною ватою, вовняною матерією або бавовняною фланеллю), зав'язаний вгорі і внизу. Загорнений у такий спосіб посуд повинен бути вкладений в міцну, що добре закривається металеву коробку. Поглинаюча речовина, що знаходиться між внутрішньою посудиною і металевою коробкою, повинна бути в кількості, що достатня для поглинання всієї рідини, наявної або здатної утворитися у внутрішній посудині у випадку пошкодження.

Металева коробка повинна бути виготовлена і закриватися так, щоб виключалася можливість усякого зараження; ця металева коробка повинна бути обгорнена бавовною або поглинаючим матеріалом і, у свою чергу, вкладена в захисний ящик так, щоб виключити будь-яке переміщення. Цей зовнішній захисний ящик повинен бути зроблений з одного шматка порожнього міцного дерева або з металу, або ж з будь-якого іншого матеріалу такої ж міцності і мати таку ж конструкцію, і забезпечений добре пригнаною кришкою, що не могла б відкриватися під час перевезення.

З метою зберігання речовин, чутливих до високих температур, необхідно приймати особливі заходи, такі, як зневоднення способом заморожування й упакування в лід.

Повітряне перевезення, пов'язане зі змінами атмосферного тиску, вимагає, щоб упакування було досить міцним, щоб переносити зміни тиску. Крім того, зовнішній ящик (а також і зовнішнє упакування, якщо воно є) на адресній стороні, де є адреси офіційно визнаних лабораторій, що відправляють й отримують, повинен мати ярлик фіолетового кольору з особливим розпізнавальним знаком, а також наступними оцінками:

- ~ "Cettectiquette ne peut etre utilisee que par les laboratoires officiellement reconus" ("Цей ярлик може вживатися тільки офіційно визнаними лабораторіями");
- ~ " Matieres biologues perissables (a liusage medical)" ("Біологічні речовини для медичного вживання, що швидко псуються ");
- ~ "Dangereusement: ne pas on vrir pendant e transport" ("Небезпечно: не відкривати під час пересилання");
- ~ " Sans valeur " ("Не має комерційної вартості");
- ~ " У" ("Упаковані відповідно до міжнародних поштових правил безпеки").

36. Керівники установ, що направляють штами мікроорганізмів, несуть сувору відповідальність за дотримання відповідного режиму пакування і транспортування цих штамів.

37. Представники науково-дослідних, вузів (факультетів) ветеринарної медицини й інших установ при відрядженнях за кордон можуть отримати там еталонні штами вірусів, бактерій, грибів, токсинів і отрут, а також препарати з них – при наявності спеціального завдання. При поверненні в Україну вони зобов'язані здати їх у Державний науково-контрольний інститут біотехнології і штамів мікроорганізмів по акту. Надалі ці культури можуть бути використані для науково-дослідної і іншої мети (у тому числі і для дубльованого збереження) тільки з дозволу Державного департаменту ветеринарної медицини України.

38. Науково-дослідні, навчальні інститути, виробничі й інші установи та організації системи Міністерства аграрної політики України можуть робити запит на еталонні штами бактерій, вірусів, грибів, токсинів і отрут тільки через Державний науково-контрольний інститут біотехнології і штамів мікроорганізмів з дозволу Державного департаменту ветеринарної медицини України за відповідними заявками.

39. Всі науково-дослідні інститути, вузи (факультети) ветеринарної медицини й інші установи на штами бактерій, вірусів, грибів, токсинів і інших культур, які отримані і відправлені, заводять книги обліку за встановленими зразками.

40. Усі науково-дослідні інститути й інші установи, що мають штами збудників патогенних і непатогенних штамів мікроорганізмів, а також токсини й отрути тваринного і рослинного походження, представляють щорічно звіт про наявність і рух культур у Державний науково-контрольний інститут біотехнології і штамів мікроорганізмів.

41. У випадку аварій або катастроф при перевезеннях культур мікроорганізмів, токсинів і отрут тваринного і рослинного походження на території України, а також їх втратах і крадіжках негайно сповістити про це місцеві органи санепідемслужби і внутрішніх справ для вжиття заходів по охороні місця події, ліквідації наслідків, організації розшуку викраденого або загубленого.

42. Відповідальність за виконання діючої Інструкції покладається на керівників науково-дослідних, навчальних, виробничих і інших установ Міністерства аграрної політики України та Української академії аграрних наук. Здійснення контролю - на Державний науково-контрольний інститут біотехнології і штамів мікроорганізмів.

Додаток 1

**ЖУРНАЛ
обліку надходження штамів**

№ ч/ч	Дата надходжен ня	Назва		Звідки надійшов	Для якої мети	Вид і к-сть матеріалу, що надійшов	Спосіб доставки, розписка особи, що доставила матеріал	Розписка особи, що отримала матеріал	Кому передано	Примітка
		збудника	штаму							

Додаток 2

**ЖУРНАЛ
обліку виробничих і контрольних штамів мікроорганізмів**

№ ч/ч	Назва в українській і латинській транскрипції		Характеристика матеріалу, що надійшов	Дата надходження	Звідки надійшов	Місце і джерело виділення	Коли виділено	Ким виділено	Коли й кому передано	Примітка
	збудника	штаму								

Додаток 3

**ЖУРНАЛ
обліку руху виробничих та контрольних штамів мікроорганізмів, токсинів
і отрут тваринного і рослинного походження**

№ ч/ч	Назва збудника і штаму	Характери- стика матеріалу	Зберігання			Видаток впродовж дня							Залишок до кінця робочого дня	Приміт ка
			місце	t	к-сть	Кількість		Використано в роботі	Знище- но	Передано				
						сухого	нативного			кому	к- сть	Розпи- -ска		

Додаток 4**КНИГА****обліку заражених тварин (в експерименті)**

Дата	Вид тварин	Чим заражені	Наявність на початок місяця	Надійшло впродовж місяця	Забито впродовж місяця	Залишок на кінець місяця	Підпис відповідальної особи
------	------------	--------------	-----------------------------	--------------------------	------------------------	--------------------------	-----------------------------

Додаток 5**КНИГА****Обліку видачі і розсилання штамів мікроорганізмів за межі підприємства**

№ ч/ч	Дата надходження	Звідки надійшла вимога	Хто дав дозвіл на передачу, № документу	Назва штаму і к-сть	Дата видачі штаму	Хто отримав (ПП, №, дата вимоги і паспоту)	Розписка отримувача	Розписка видавача штаму	Примітка
-------	------------------	------------------------	---	---------------------	-------------------	--	---------------------	-------------------------	----------

Додаток 6**КАРТА****обліку руху штамів мікроорганізмів**

Дата ліофілізації	Всього ліофілізації	Термін зберігання	Передано		Залишок		Примітка
			дата	кількість	дата	кількість	

Додаток 7**КНИГА****обліку виділених штамів мікроорганізмів**

№ ч/ч	Дата	№ досліду	Звідки отримано	З якого матеріалу виділено	Назва культури	Рух культури (знищено, передано)	Розписка в отриманні або знищенні	Примітка
-------	------	-----------	-----------------	----------------------------	----------------	----------------------------------	-----------------------------------	----------

КНИГА
запису результатів перевірки властивостей виробничих та контрольних
штамів мікроорганізмів

№ ч/ч	Назва збудника	№ за інвентарною книгою	Дата дослідження	Морфологічні властивості	Культуральні властивості	Біохімічні властивості	Серологічні властивості	Гематологічні властивості та інші особливості	Вірулентні властивості та імунологічні	примітки
----------	-------------------	-------------------------------	---------------------	-----------------------------	-----------------------------	---------------------------	----------------------------	--	---	----------

**ПАСПОРТ
штаму мікроорганізму**

1. Назва штаму, його номер
або умовна помітка
2. Ким, коли, від якої тварини
отримано
3. З якого підприємства отримано
штам, дата отримання :
4. Виробничий чи музейний
штам на цей час
5. Спосіб зберігання штаму
6. Періодичність пересіву на
живильні середовища
7. Культурально-біохімічні
властивості
8. Серологічні властивості
9. Біологічні властивості
10. Пасаж через тварин
відповідного виду (кількість, дата)
11. Додаткові відомості про штам

Завідувач Національним центром
штамів мікроорганізмів

Відповідальний за штам
